

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 2. august 2015

Kirkedag: 9.s.e.Trin/A

Tekst: Luk 16,1-9

Salmer:

SK: 402 * 292 * 692 * 471,4 * 2

LL: 402 * 447 * 449 * 292 * 692 * 471,4 * 427

Hvis mennesker på uærlig vis eller umoralsk vis får mange penge ud af deres handlinger, så vækker det hurtigt en vis forargelse hos mange andre mennesker. Sjovt nok gælder det kun, hvis det handler om mange penge, rigtig mange penge. At mennesker får penge ud af at snyde med skatten, snyde med forsikringen eller anden form for småbedrageri, det vækker nærmest forargelse, at vi er nogle, der kan blive forarget over det. Men når det handler om store penge, og dermed også om mange og store tab for andre, det vækker forargelsen.

Det så vi jo for eksempel i optakten til og i begyndelsen af finanskrisen, hvor den ene bank efter den anden bukkede under og lukkede, og det med katastrofale tab for rigtig mange mennesker. Der var dog nogle, der ikke tabte på den historie. Tværtimod fik de endog store summer ud af det. Bemærkelsesværdigt nok, så var de næsten alle sammen medlemmer af den øverste ledelse i bankerne. Mange af dem blev senere stillet til et juridisk regnskab for deres handlinger, og pure frifundet. De havde ikke gjort noget ulovligt. Men mange mennesker synes, at de havde gjort noget umoralsk, og derfor forargelsen. Som én udtrykte det: De rige, de forstår at rage til sig!”

Der vil derfor sikkert også være dem, der bliver forarget på mig, når jeg siger, at de jo ikke har gjort andet end at handle

klogt i tide. Og hvem ville ikke have gjort det, hvis man havde kunnet. Men jeg må dog medgive de forargede, at der må være nogle af disse bankmennesker, der har en dårlig smag i munden. Eller – gør penge og materiel rigdom os mennesker til kolde, følelsesløse og beregnende egoister, der bare handler klogt for vores sag?

Dagens evangeliefortælling skal ses i forlængelse af dette. Det er en meget omdiskuteret fortælling af Jesus. For kan det virkelig være rigtigt, at Jesus taler positivt om underslæb og bedrageri i omgang med penge og materiel rigdom – det som i fortællingen hedder mammon? Lignelsen er ikke mindst omdiskuteret, fordi bedrageren oven i købet roses for sin kloge handling for sin sag. Og netop her i fortællingen, er der en mulighed for at forstå eller misforstå lignelsen. Ham, der roser, skrives i vores Bibel med stort H, og altså er det Gud, der roser ham for hans uærlige og smarte handlinger for at komme ud af en dårlig situation. Jeg tror, det er en misforståelse og en fejloversættelse af lignelsen fra originalsproget. Jeg tror, at 'herren' skal skrives med lille og viser tilbage til godsejeren, den rige mand. Det er ham, der stiller sin forvalter til regnskab, og selv om han dømmes ham for uærlighed i omgang med betroede midler, så må han alligevel også rose ham for hans snarrådighed, da han så sig afsløret, til at handle hurtigt og klogt for sin egen sag.

Faktisk vil der jo være mennesker i denne verden, der vil læse fortællingen ud fra forvalterens synsvinkel, og synes, at det er helt fedt, at han alligevel nåede at få noget med fra godsejeren, som i deres optik ville være en kapitalist, som det kun er rimeligt, at man tager noget fra. Og det er kun rimeligt, at det kommer forvalteren til gode (som jo altså er en bedrager) og de andre, som skylder godsejeren (hvilket ikke er andet end deres kontrakt lyder på).

Men det er ikke denne synsvinkel eller pointe, Jesus vil frem til. Og det er heller ikke, at uredelighed betaler sig. Forvalteren er juridisk uhæderlig, hvor de førmtalte bankfolk måske kun er, hvad jeg vil kalde moralsk uhæderlige. I min optik ville det have set pænere ud og gavnet hele banksagen mere, at kaptajnen gik ned med sit skib og besætning og ikke som den eneste fik reddet sig selv i land.

Hvis vi fortsætter ud ad denne tangent, så ender vi med at stå med et budskab til os i dag med en moralsk pointe for, hvordan vi bør opføre os, og måske med en moralsk advarsel for, hvordan økonomisk magt og rigdom kan korrumpere ethvert sind til amoralsk opførsel. Og, er det budskabet, vi går med herfra i dag, så er vi blevet snydt eller vi har misforstået hele sagen.

Det helt centrale i denne sammenhæng er den sætning, Jesus kommenterer fortællingen med, og som også kan være medvirkende til misforståelser og forargelser over Jesus: ”Skaft jer venner ved hjælp af den uærlige mammon, for at de, når den slipper op, kan tage imod jer i de evige boliger.” For det er ikke en opfordring til bedrageri, og det er ikke en moraliseren over materialismens magt – i så fald vil også det give problemer, da Jesus nærmest er positiv i sin opfordring. Eller måske har Jesus en ironisk erkendelse af materialismens demoraliserende magt og mulighed over mennesker. For at komme ud over forargelsen og misforståelsen, skal vi grave lidt i Jesu ord.

Det handler om at handle klogt for sin sag. Og dét vil Jesus lære os med denne lignelse. Og for nu at foregribe pointen, så vil Jesus egentlig sige, at når denne verdens korrumperede, forhærdede, uhæderlige, materialistiske mennesker kan finde ud af at bruge det, de ellers hænger ved og lever for, til at

handle klogt for deres egen sag, så meget mere burde det også være kendetegnende for hans disciple – altså for kristne mennesker. Men – og det er måske 10.000 kr-spørgsmålet i dag: hvad er vores sag?

Vi befinder os i Trinitatistiden. Det er den tid i kirkeåret, der rækker hen over sommer og efterår. Det vil sige, at det er den tid i årets cyklus, hvor tingene gror i naturen og sætter frugt og frø med henblik på næring og livets bevarelse i naturen. I kirken bliver det brugt billedligt om at vokse i kristen tro og liv. At vokse i kristen tro og liv er at blive mere bevidst derom, gøre mere ved sagen, lade det få en større og vigtigere plads i livet.

Eller sagt på en anden måde: Når vi går i kirke i trinitatistiden, så er der i mange af de læsninger, vi hører fra Bibelen, tre spor at følge og blive klog på. 1) Vi kan høre fortællingerne som vejledninger/formaninger til, hvordan vi skal leve med Gud og hinanden for at leve op til henholdsvis De ti Bud og buddet om kærlighed til vores næste og se vore liv i lyset af Guds kærlighed. 2) Vi kan høre fortællingerne som moralske opsange/formaninger/undervisning i, hvordan vi bør leve med hinanden, om vi skal være medarbejdere på hinandens glæde og ikke give anledning til forargelse. 3) Vi kan høre fortællingerne på en sådan måde, at vi deri ser Jesus, og ved at gøre dem til normer i vore liv viser andre mennesker, hvorfor det er så vigtigt at tro på Jesus.

Der er rigtig mange af teksterne, der har alle tre elementer, mere eller mindre fra søndag til søndag; men der er ingen af fortællingerne, der kun har et af fokusområderne. Dog er det 3. element (det med at vi i vore liv viser vores tro, for at vise Jesus) langt hen ad vejen det element, der fokuseres på mest på. Salmen, vi synger efter prædikenen fokuserer mest på de første

to elementer. Bibelteksten i dag har det 3. element som fokus. Det element er i dagens bibeltekst 'sagen' – vores sag.

Vores sag som kristne mennesker skal være, at vores kristne tro kan ses på os på en sådan måde, at andre mennesker kan se sandheden og livet i troen på Jesus. Jesus har forventning om, at hans disciple sætter alt ind på deres sag, også det, de måske hænger mest ved her i livet. Sat helt på spidsen, så bør det være troende kristnes livssag, at andre mennesker bliver troende kristne. Det bør være kirkens sag. Og at sætte alt ind på det, vil være klogt. Vi skal bruge alle midler dertil, også denne verdens midler – materialismen, som Jesus jo godt ved ikke kun har tag i forhærdede forvaltere eller bankfolk, men også i kirken og hans discipelflok.

Forvalteren i lignelsen skaber sig nogle venner, der faktisk skylder ham noget, når han nu bliver fyret. Troende mennesker skal skabe medtroende, med hvem vi kan have fællesskab i det evige liv i Guds herlighed. Vi skal ikke være uærlige, uhæderlige, umoralske – men, som også sådanne mennesker kan være: kloge i vore handlinger for vor sag – som så også er Jesu sag, at tage mennesker ind i de evige boliger.

Vi skal være kloge, for der er mennesker ude i hver vores verden, der ikke hører eller ser noget til det, Jesus fortæller og indbyder mennesker til. Men de har os. De har måske kun os. Og om det skal siges om os, at vi ikke har handlet klog for vores sag, så er det os, der er den uhæderlige forvalter, der har ødslet Herrens ejendom bort (og her er det Gud, der er Herren) og begået underslæb med den for vores egen sag.

Troende kristnes livssag er altid Guds sag, for Guds sag er altid at mennesker må være Jesus-troende kristne. Derpå satte Han alt ind og handlede klogt.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen

Himmelske Far.

Tak for det liv du giver os,
for alle gode gaver til sind og krop.
Hjælp os til at leve hver dag
i tillid til din kærlighed og omsorg.
Åbn vores sanser, og væk vores tanker
så vi overgiver os til din og hinandens kærlighed.

Vi beder og takker for hinanden,
for vore kære, vi er særligt knyttet til – nær og fjern,
for hvert eneste hjem i vore sogne.
Vi beder for alle der lider i verden.
For fanger, fattige og undertrykte.
Giv dem frihed, hjælp og livsmod
så de kan bevare håbet om en bedre verden.
Vær med alle der har mistet et menneske de holdt af,
og vær med dem der snart skal dø.
Lad dem se lys i dit lys.
Lad aldrig vores blik svækkes for den sorg og lidelse
som vi kan være med til at lindre.

Vi beder for din kirke
både her i vores sogne og alle steder,
og særligt, hvor din kirke og dens mennesker er forfulgte.
Tak for gode og villige medarbejder, lønnede og frivillige – giv
os til stadighed glæden ved kald og gerning.
Vi beder dig for menighedsrådets og deres opgaver her hos os.
Giv os ord, så vi forstår dig,
giv os ånd, så vi mærker dig,
giv os vilje til at føre andre ind i troen, håbet og kærlighedens
frelse hos dig.

Gud

lad dit budskab om kærlighed til næsten være
ledetråd i vores liv som borgere i vort samfund.
Giv alle med ansvar og magt, på skoler og undervisningssteder,
i politik og foreningsliv,
ja i alle samfundets institutioner
en erkendelse af
hvor grænsen går for magtudøvelse.
Hjælp os til at have den svages ret for øje.
Lad dit ord være kilde til opmuntring og tro
så vi ikke forfalder til fejhed og kynisme
men åbent og medlevende deltager i indretning af et ordentlig
samfund for os alle.

Velsign og bevar vor dronning og hele hendes hus.

Gud

gå med os ind i hverdagene.

Vi beder for den uge, der er foran os.

Lad os alle i alt mærke din nærhed og gå dine veje.

Amen.